

**Kálmán Béla tudományos és publicisztikai munkássága
(1983-1992)**

A bibliográfia első része (1934-1982) Kálmán Béla 70. születésnapja alkalmából 1983-ban jelent meg a Magyar Nyelvjárások 25. kötetében (27-45).

I. Kiegészítés a bibliográfia első részéhez:

1981. A) Munkácsi Bernát (Ism. Csúcs: NyK. 85(1983):193-5) — Polányi Szűcs: HungÉrt. 5(1983/3-4):272. — C) BENKŐ, Az Árpád-kor magyar nyelvű szövegemlékei: ALH. 31: 360-5. — KOROMPAY KLÁRA, Középkori neveink és a Roland-ének: ALH. 31:365-7.

1982. B) Pápay József munkássága: NyK. 84:414-8. — Das Ungarische; Eine europäische Sprache. In: Language in Function. Szerk. Rot Sándor. 145-51. — A nyelvjárástudomány eredményeinek felhasználása az iskolában: Nyr. 106:191-9. — C) Heikki Paasonens südostjaische Textsammlungen: ALH. 32:250-3.

II. Bibliográfia 1983-1992:

1983. B) A szerves és szervetlen kapcsolat egyik nyelvi kifejezése az ugor nyelvekben. In: Uralisztikai Tanulmányok (1). Szerk. BE-RECZKI GÁBOR és DOMOKOS PÉTER. Bp. 193-205. — Jövevényszavak a vogul népköltészetben: MSFOu. 185. 129-33. — Fennougristiikan opetuksesta Debrecenin yliopistossa. In: Ulkomaanlehtorit Unkarissa. Casrenianumin Toimitteita 25. Helsinki. 126-9. — Obinugri-laisten kielten tutkimuksesta Unkarissa. Uo. 130-4. — Sumer-magyarológia a névtanban. Névtani Értesítő 8:167-70. — A vogul irodalom kezdetei: FilKözl. 28:540-6. — A csángók: Alföld 31 (1983/1):91-2. — Van-e szénakaszálás? HBN. jún. 4. — Idegen helynevek hangrendje: Uo. aug. 27. — Megyei és járási földrajzi adattárak. Uo. okt. 22. — Biztosan, hogy? Uo. nov. 26. — Tatárjárás. Uo. dec. 17. — C) Nyelvjáráskutatás Finnországban (Heutige Wege der finnischen Dialektologie) Studia Fennica 24. Helsinki, 1980.: MNy. 79:91-7. — Tolna megye földrajzi nevei: MNy. 79:226-30. — Tanulmányok a magyar nyelv múltjából és jelenéből: Nyr. 107: 366-9. — STEINITZ, Ostjakologische Arbeiten IV.: Slavica 19: 149-51. — HONTI, L., Nordostjakisches Wörterverzeichnis: NyK. 85: 465-6.

1984. A) Szövegtan és tipológia. Akadémiai székfoglaló 1983. február 21-én. Értekezések, emlékezések. Akad. Kiadó. Bp. 30 l. — B)

Beiträge zum Konsonantismus der wogulischen Sprache. In: *Linguistica et Philologia*. Collinder-Eml. Wien. 269-88. — Textologische Fragen des Obugrischen: *NyK*. 86:354-6. — Rendhagyó mássalhangzó-megfelelések a vogul és az osztják között. *NyK*. 86:155-9. — Das Nordwogulische Phonemsystem: In: *Bibliotheca Uralica* 7. 73-9. — Björn Collinder (1894-1983): *NyK*. 86:247-8. — Mórabóra: *MNy*. 80: 333. — Wogulische Dialekte und Mundarten (Tézisek). In: *Mitteilungen der Societas Uralo-Altaica* 6. 57. 1. — 100 éves a Finnugor Társaság: *HBN*. jan. 10. — Forma: *Uo*. jan. 14. — Pájudvar, kindul: *Uo*. jan. 21. — Montreaux-ban és Frigyes August: *Uo*. febr. 18. — Az egyik kutya, a másik eb: *Uo*. ápr. 4. — Külföldiül: *Uo*. dec. 15. — Szótárkorrektúra közben: *Uo*. dec. 24. — Farkasok, medvék: *Élet és Irodalom* 1984/7. — C/ HONTI, Geschichte des obugrischen Vokalismus der ersten Silbe: *OLZ*. 79:418-9. — Veszprém megye földrajzi nevei I. A tapolcai járás: *MNy*. 80:362-4. — D) Műfordítások észtből: TOOMAS LIIV, Furulyás, Hózengés: *Nagyvilág* 1984/11. — VIIVI LUIK, Élsz-e vagy sem...; Koratavasz; Palló: *Alföld* 1984/6. — ENE MIHKELSON, Áll egy fa a hó közepén kifagyottan...; Érez-e úgy az a deszka, mint én...; A halál száraz köhögése kínozza...; Vérvörös alkony süt be az ablakon este...; *Nagyvilág* 1984/11. — ENE MIHKELSON, És nézd az idő nem is fontos...; Járnak-kelnek az óriások: *Alföld* 1984/6. — MARI VALLISOO, Elnyúve lélektelenül: *Alföld* 1984/6. — MARI VALLISOO, Útmutató: *Nagyvilág* 1984/11. — KATRIN VÄLI, Az almavirág...; Markomba veszem vágyaimat, mint egy szilvamagot...; Ne nevezd meg a rosszat: *Alföld* 1984/6.

1985. B) Die Dialekte des Wogulischen. In: *Dialectologia Uralica*. (Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica. Band 20) Wiesbaden, 1985. 251-6. — Metathese in den Ob-ugrischen Sprachen. In: *Läänemere soomlastest neenetsineni* (Ariste-Eml.) Tallinn, 1985. 51-5. — Csernyecov vogul szövegei: *Ethn*. 96:572-7. — A magyar népdal ősi öröksége. In: *A magyar vers* (Az I. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus előadásai 1981. augusztus 10-4.) Bp., 1985. 32-4. — Kréta, ceruza, toll és tinta: *HBN*. márc. 2. — Régi magyar glosszárium: *Uo*. aug. 24. — Hajdúhadház: *Uo*. szept. 14. — C/ SZABÓ T. ATTILA, Erdélyi magyar szótörténeti tár III-IV. kötet. *Kriterion*. Bukarest, 1982., 1984.: *MNyj*. 26-27:227-30. — PERTTI VIRTARANTA, Karjalaisia kulttuurikuvia... Espoo, 1981.: *MNyj*. 26-27:263-5. KISS JENŐ Magyar madárnevek. Bp., 1984.: *MNyj*. 26-27: 273-6.

1986. A) Wogulisches Wörterbuch. (Gesammelt von Bernát Munkácsi, geordnet, bearbeitet und herausgegeben von Béla Kálmán). Akadémiai Kiadó. Bp., 1986. 950 l. (Ism.: G. Jucquois: *Cahiers de l'Institut Linguistique de Louvain*. 1987. 241. — Futaky: *FUM*. 11(1987):

131-4. — P. Hauer: Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikationsforschung 41(1988):31-7. — P.Žigo: Jazykovedny Časopis (Bratislava) 39(1988):112. — Rombandeeva: Voprosi Jazikoznanija 1989. 142-4. — Kulonen: FUF. 48(1987):105-9. — Eiras: Sananjalka 29(1987):247-51. — Kiss A.: FUD. 1(1989):133-4). — B) Lautnachahmung, Lautmalerei und Sprachverwandtschaft. In: Lyökämme käsi káthehen. (Kylstra-Eml.) Amsterdam, 1986. 77-84. — Über das obugrische Verb 'habeo'. FUM. 10:165-70. — Átvétel, fordítás, új név. Névtani Értesítő 11:48-53. — Rokon nyelvi alapismertetek a középiskolában. In: Program az anyanyelvi oktatás továbbfejlesztésére. Tankönyvkiadó. Bp., 1986. 85-93. — A nyelvjárástudomány eredményeinek felhasználása az iskolában. Uo. 145-57. — Carte I.26 Question 059 'poire' Carte onomasiologique (in Atlas Linguarum Europae) Vol. I.2. fascicule. Assen, Netherlande. 1986. Commentaire VI. 115-9. — Az Európai Nyelvatlasz: Nyr. 110:111-7. — Lauri Hakulinen (1899-1985): NyK. 88:299-300. — A Kalevipoeg új fordítása: Nagyvilág 1986/10. (169-70). — Csúry Bálint emlékezete: Honismeret 14(1986). — Év, hó, hét, nap, óra: HBN. szept. 27. — Előszó. In: Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére. Tankönyvkiadó. Bp., 1986. 5-6. — C) Parenté des langues et onomatopées: Mélanges d'Onomastique et Philologie offerts à M.Raymond Sindou. Millan. 1986. 152-5. — Ablautähnliche Erscheinungen im Ostjakischen: OLZ. 81(1986). — Valev Uibopuu, Meie ja meie hõimud. Lund. 1984.: NyK. 88:338-40. — BENKŐ LORÁND, A magyar fiktív (passzív) tövű igék. Akad. Kiadó. Bp., 1984.: MNy. 82:235-6. — KÁROLY SÁNDOR — BERRÁR JOLÁN, Régi Magyar Glosszárium. Akad. Kiadó. Bp., 1984.: Nyr. 110:229-32. — D) Műfordítás észtből: ASTRID REIMLA, Áruház. Nagyvilág 1986/6. — ANDRES VANAPA, Halottaknak nyitva a raktár. Nagyvilág 1986/6.

1987. B) Zum wogulischen Konsonantismus. In: Studien zur Phonologie und Morphonologie der uralischen Sprachen. Studia Uralica 4. (Veröffentlichungen des Instituts für Finno-Ugristik der Universität Wien) 197-203. — Zur Geschichte einiger ungarischen Präfixe. In: Forschungen über Siebenbürgen und seine Nachbarn. München, 1987. 197-203. — Analitikus és szintetikus fejlődés a magyar nyelv történetében: MNy. 83:461-6. — Hozzászólás az egyetemi oktatók fórumán: Nyelvünk és kultúránk 85. Bp., 1987. 243-7. — Ádám és Éva óta. Beszélgetések a keresztnévdívatról. (Riporter Mátraházi Zsuzsa): Magyar Nemzet január 19. — Nagyétkübb és társai: HBN. jan. 31. — Hanyatt, hasmánt: Uo. febr. 14. — Népnevek: Uo. márc. 21. — Költői eszköz vagy ügyetlenség: Uo. máj. 8. — Miért nem ül le? Uo. júl. 11. — Kárpáton túli Ungvár, Eisenstadt: Uo. júl. 25. — Vörös, piros: Uo. szept. 5. — C) DÉCSY GYULA, Linguistische Sinndeutungen (UAJb 49-57, 1977-1984): MNy. 83:114-7. — Értékek

örzése. DOMOKOS PÉTER, A kisebb uráli népek irodalmának kialakulása. Bp., 1985.: Nagyvilág 32:460-1. — PAPP ISTVÁN — JAKAB LÁSZLÓ, Magyar- finn szótár: Nyr. 111:360-3. — GALFFY MÓZES — MÁRTON GYULA, Székely nyelvföldrajzi szótár: Nyr. 111:358-60. — GYÖRFFY GYÖRGY, Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza 2-3.: Nyr. 111:483-5. — Atlas Linguarum Europae. Cartes. Volume I, premier fascicule... Van Gorcum, Assen. 1983.: AHL. 37:242-5. — RÁDEI KÁROLY, Uralisches etymologisches Wörterbuch. Lieferung 1.: ALH. 37:245-8.

1988. B) Le hongrois, langue européenne: ÉFOu. 21:141-53. — The History of Ob-Ugric Languages. In: The Uralic Languages. Description, History and Foreign Influences. Szerk. DENIIS SINOR. E. J. BRILL. Leiden, New York Kobenhavn, Köln, 1988. 395-412. — Materialiensammlung und Aufarbeitung in der Forschung der wogulischen Sprache: AnnBp. Sectio Linguistica. Tomus 19. Bp., 1988. 161-5. — Obinugrilaisten aineistojen julkaiseminen: Virittäjä 92:179-83. — A beszélt és az írott nyelv. In: A magyar nyelv rétegződése (Szerk.: KISS JENŐ, SZÜTS LÁSZLÓ. Akad.Kiadó. Bp., 1988.) 499-504. — Adalékok a "fölösleges" jövevényszavak kérdéséhez. In: Uralisztikai Tanulmányok 2. 197-202. — A nyelvrokonság és a magyar nyelv: ÉT. 954-65. — Szabó T. Attila (1906-1987): MNy. 84:3-7. — Fejedelmi többes vagy szerénység? HBN. jan. 23. — Vegyes zöldség: Uo. jan. 27. — Audiatur et altera pars: Uo. márc. 26. — Nemzetközi szóláskincs: Uo. ápr. 23. — Nem elfogadható: Uo. júl. 2. — C) BERTA ÁRPÁD, Die russischen Lehnwörter in der Mundart der getauften Tataren. Studia Uralo- Altaica 21. (1983): OLZ 83:75-6. — Votyak Folksongs (by L. VIKAR and G. BERECKZI). Akad. Kiadó. Bp., 1988.: OLZ 83:215. — HADROVICS LÁSZLÓ, Ungarische Elemente im Serbokroatischen. Bp., 1985.: OLZ. 83:334. — STEFAN SCHREINER, Die Osmanen in Europa. Leipzig - Weimar 1985.: OLZ 83:335-6. — E. J. ROMBABDEEVA, Wogulische Syntax (aus dem Russ. übertragen): OLZ. 83:384. — LISELOTTE u. ERHARD SCHIEFER, Lexikon der ostjaki-schen Sprache: OLZ. 83:460-1. — WOLFGANG VEENKER (szerk.) Dialectologia Uralica. Hamburg, 1984.: OLZ. 83:594-5. — LIGETI LAJOS, A magyar nyelv török kapcsolatai a honfoglalás előtt és az Árpád-korban: MNy. 84:232-5. — Új magyar tájszótár 2.: Magyar Tudomány 35:1002-3. — Az ALE (Európai Nyelvatlasz) munkálatai és eddig megjelent füzetek: MNy. 84:503-7. — LABÁDI GIZELLA, Unkarin fenougristiikan historia. Turku, 1987.

1989. A) Nyelvjárásaink. Tankönyvkiadó. Bp., 1989 (ötödik kiadás). — Chrestomathia Vogulica. Tankönyvkiadó. Bp., 1989. (harmadik, változatlan kiadás). — A nevek világa. Csokonai Kiadó. Debrecen, 1989. 246 l. (negyedik, átdolgozott kiadás). — Geschichte der

Transkription des Wogulischen. In: Mitteilungen der Societas Uralo-Altaica 8. Hamburg. 90-4. — Vértés Edit 70 éves. FUD. 1:5-7. — Zum 70. Geburtstag von Edith Vértés. FUD. 1:8-10. — Munkácsi Bernát anyaggyűjtő munkája: FUD. 1:29-31. — A Baranya megye földrajzi nevei c. kiadvány névtudományi értékei: Baranyai Művelődés 1989/3. 11-4. — Helynév és személynév. In: Parasztság és Magyarság (Szerk. RÁCZ ISTVÁN Debrecen) 136-8. — Sprachwissenschaft und Nationalbewusstsein an die Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert im Donaubecken. Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság. Budapest — Wien. 410-2. — Párhuzamos helységnevek. In: Névtudomány és művelődéstörténet (Szerk. BALOGH LASZLÓ és ÖRDÖGH FERENC, Zalaegerszeg) 120-3. — Gím: HBN. febr. 25. — Debrecen utcaneveiről: Uo. márc. 8. — Még egyszer az utcanevekről: Uo. ápr. 19. — *Közép-kelet európai* vagy *kelet-középeurópai*? Uo. aug. 19. — Önállótlan szavaink: Uo. aug. 28. — Szívből vagy szabadon? Uo. szept 16. — C) GÁLFFY MÓZES — MÁRTON GYULA, Székely nyelvjárások: Erdélyi Tükör (Debrecen) 47-8. — SZABÓ JÓZSEF, A nagykönyi nyelvjárás. Szekszárd, 1986: MNy. 85:478-80.

1990. B) Wogulischen Pflanzennamen aus dem Vocabularium von Pallas. Specimina Sibirica 3:90-2. — A magyar nyelvöldrajzi kutatások századunkban: MNyj. 28-29:27-35. — Az élő nyelv területisége: VEAB Veszprém. 23-7. — Statisztika: HBN. márc. 24. — Kövessük a finn modelt!: Uo. ápr. 14. — Ismét a debreceni utcanevekről: Uo. máj. 5. — A látszat csal: Uo. máj. 23. — Politika és kereszt-rejtvény: Uo. jún. 23. — Dunántúl, Tiszántúl: Uo. júl. 7. — Éledelem: Uo. szept. 8. — C) SZABÓ T. ATTILA, Nyelv és település (válogatott tanulmányok, cikkek VIII. Európa Kiadó. Bp.): Új Erdélyi Múzeum (Budapest) 1:227-8. — LAKATOS DEMETER, Csángó strófák, válogatott versek: Uo. 233-4.

1991. B) P. S. Pallas soknyelvű szótárának magyar adatai: MNy. 87: 499-509. — Adalékok néhány igekötő történetéhez. In: Emlékkönyv Benkő Loránd hetvenedik születésnapjára (szerk. HAJDÚ MIHÁLY és KISS JENŐ) 316-20. — Aki: FUD. 2:63-5. — A magyar és a külföldi finnugor nyelvészek kapcsolata századunkban. In: Tanulmányok a magyar nyelvtudomány történetének témaköréből. Akadémiai Kiadó. Bp. (Szerk.: KISS JENŐ és SZÜTS LÁSZLÓ) 325-8. — Véletlenek sora. In: A nyelvészetről egyes szám első személyben. MTA Nyelvtudományi Intézete. Bp. (Szerk.: Sz. BAKRÓ-NAGY MARIANNE és KONTRA MIKLÓS) 107-12. — Tudott-e Liszt Ferenc magyarul? HBN. febr. 23. — *Eszterházy* vagy *Eszterházy*? Uo. márc. 9. — Demonstrációval protestáltak: Uo. márc. 15. — Felügyelik... Uo. jún. 10. — Jupiáj, bíbiszi: Uo. jún. 21. — Megtévesztő vezetéknevek: Uo. júl. 15. — Vazsi tájszólás és szögedi papucs: Magyar Nemzet júl. 27. — Sti-

lisztikai ficamok: HBN. aug. 2. — *Státus* vagy *státusz*? Uo. aug. 9. — Köznyelv és nyelvjárások: Uo. aug. 17. — Új szokásunk: a szótárnyelv: Uo. nov. 15. — Nyelvekről, nyelvcsaládokról: Uo. nov. 23. — A Baltikum népeiről és nyelveiről — hozzászólásként. Uo. nov. 26. — Mária (K.B. = Kálmán Béla): MNy. 87:211. — C) Komárom megye földrajzi nevei. (Szerk.: GERSTNER KÁROLY, HEGEDŰS ANDRÁS stb. Bp.): Névtani Értesítő 13:123-5. — DÉCSY GYULA, The Uralic Protolanguage. *Eurologua*. Bloomington, Indiana. 1990.: FUD. 2:199-202. — DÉCSY GYULA, A Select Catalog of Language Universals. *Eurologua*. Bloomington, Indiana. 1987.: MNy. 87:96-9. — Szabó József, Magyarországi és jugoszláviai magyar nyelvjárásszigetek. Szeged, 1990.: MNy. 87:378-81.

1992. B) Nordwogulische Postpositionen. In: Rédei-Eml. 245-50. — Nehéz-e a magyar? Magyar Nemzet febr. 22. — C) DÉCSY GYULA (szerk.) Statistical Report on the Languages of the World as of 1985. *Eurologua*. Bloomington, Indiana. Part I-II. 1986. III-V. 1988.: MNy. 88:112-5. — PERTTI VIRTARANTA, Tverin karjalaisista nimistä. Helsinki, 1992.: Nyr. 116:338-9. — DOMOKOS PÉTER, Szki-tiától Lappóniáig. Akad. Kiadó. Bp., 1990.: MNyj. 30:173-8.

KISS ANTAL